

تعداد سوالات: تستی: ۳۰ تشریحی: ۰
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۰ تشریحی: ۰
عنوان درس: متون نظم (۵) قسمت سوم: صائب و شاعران سبک هندی، نظم ۵ بخش ۵ صائب
رشته تحصیلی/اد درس: زبان و ادبیات فارسی ۱۲۱۳۰۵۸ - ، زبان و ادبیات فارسی ۱۲۱۳۳۰۷

۱- کدام یک از موارد زیر از عیوب شعری صائب تبریزی و بیدل دهلوی است؟

۰۱. پرگویی   ۰۲. تک بیت گویی   ۰۳. صنعت گرایی   ۰۴. ایجاز

۲- «غنچه پیشانی شدن» کنایه از چیست؟

تازه رویان گلستان غنچه پیشانی شدند / در بساط لاله و گل روی خندانی نماند

۰۱. جلوه گر شدن   ۰۲. زیبا شدن
۰۳. چین بر پیشانی افکندن   ۰۴. گل کردن پیشانی

۳- در بیت زیر «مد بسم الله» چه نوع اضافه ای است؟

اگر نه مد بسم الله بودی تاج عنوان ها / نگشتی تا قیامت نو خط شیرازه دیوان ها

۰۱. اضافه اقترانی   ۰۲. اضافه استعاری   ۰۳. اضافه تشبیهی   ۰۴. اضافه بیانی

۴- کدام گزینه در مورد «را» در مصراع دوم درست است؟

سهل مشمر همت پیران با تدبیر را / کز کمال بال و پر، پرواز باشد تیر را

۰۱. به جای کسره اضافه   ۰۲. نشانه مفعول   ۰۳. اشباع است   ۰۴. نشانه مسند

۵- «بیرون آمدن داغ از سیاهی» نشانه چیست؟

از سیاهی داغ ما هرگز نمی آید برون / در سواد آفرینش آب حیوانیم ما

۰۱. رسوایی   ۰۲. بهبودی   ۰۳. آشکار شدن   ۰۴. نتیجه دادن

۶- منظور شاعر از «خرقه از کسی بستن» چیست؟

خرقه از ما می ستاند نافه مشکین نفس / از هواداران آن زلف پریشانیم ما

۰۱. کسی را از فیض چیزی محروم کردن.
۰۲. از کسی مزد و پاداش گرفتن.
۰۳. کسی را رسوا کردن.
۰۴. به کسی توجه کردن.

۷- معنی مصراع دوم در کدام گزینه آمده است؟

به خود فروشندگان فارغند از آشوب / کمند وحدت گرداب، موجه خطر است

۰۱. خلوت گزیدگان به گردابی می مانند که امواج خطر را به کمند وحدت خویش گرفتار می سازند.
۰۲. خلوت گزیدگان در گرداب دنیا، در معرض خطر و آسیب قرار می گیرند.
۰۳. تنهایی گرفتار تلاطم زندگی شدن خطرناک است.
۰۴. تنهایی چون موج دریا، پرهیجان و گذرا است.

تعداد سوالات: تستی: ۳. تشریحی: ۶. زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶. تشریحی: ۶.

عنوان درس: متون نظم (5) قسمت سوم: صائب و شاعران سبک هندی، نظم 5 بخش 5 صائب
رشته تحصیلی/اد درس: زبان و ادبیات فارسی ۱۲۱۳۰۵۸ - زبان و ادبیات فارسی ۱۲۱۳۳۰۷

۸- در مصراع دوم بیت زیر، مقصود شاعر از «روی همچو زر» چیست؟
"حضور هر دو جهان فرش آستان کسی است / که زرنگار سرایش زروی همچو زر است"

۱. خوف الهی   ۲. سخاوت و بخشندگی   ۳. زرانودوی   ۴. شادابی

۹- «داغ پلنگ» در بیت زیر نشان از چیست؟
"هر حلقه چشمی که در او مردمی نیست / در دیده صاحب نظران داغ پلنگی است"

۱. خطر و نابودی   ۲. فریب و تزویر   ۳. بی شرمی   ۴. ننگ

۱۰- کدام یک از ابیات زیر اشاره به «مناعت طبع» دارد؟

۱. صدر و طوبی به چشمش نخل ماتم می شود / هر که جان در پای آن سرو سهی بالا دهد
۲. منت روی زمین دارد به ابر نوبهار / قطره چندی به صد ابرام اگر دریا دهد
۳. مگذر از افتادگی صائب که خورشید بلند / شبنم افتاده را در دیده خود جا دهد
۴. از نگاه تلخ در پیمانهاش خون می کنم / خضر آب زندگی را گر به استغنا دهد

۱۱- با عنایت به بیت زیر، معنی عبارت «به خاطر بار است» در کدام گزینه آمده است؟
"فکر جان در سفر عشق به خاطر بار است / از گرانباری این راه حذر باید کرد"

۱. موجب حیرت است.   ۲. آزاردهنده است.
۳. موجب نگرانی است.   ۴. باعث تحقیر و تمسخر است.

۱۲- در کدام یک از ابیات ذکر شده «جناس تصحیف» به کار رفته است؟

۱. نهاد سخت تو سوهان به خود نمی گیرد / وگرنه پست و بلند زمانه سوهان است
۲. عنان نفس کشیدن جهاد مردان است / نفس شمرده زدن ذکر اهل عرفان است
۳. زمانه بوته خار از درشت خوبی توست / اگر شوی تو ملایم جهان گلستان است
۴. بلاست نفس عنان چو زدست عقل گرفت / عصا چو از کف موسی فتاد ثعبان است

۱۳- معنی «دامن به طرف خورشید بستن» در کدام گزینه آمده است؟
"به طرف دامن خورشید بسته ام دامن / مرا چو سایه ز پست و بلند پروا نیست"

۱. از خورشید گریزان بودن   ۲. چشم انتظار خورشید بودن
۳. از نور خورشید بهره بردن   ۴. به خورشید دل خوش بودن

تعداد سوالات: تستی: ۳۰ تشریحی: ۶
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶۰ تشریحی: ۶۰

عنوان درس: متون نظم (۵) قسمت سوم: صائب و شاعران سبک هندی، نظم ۵ بخش ۵ صائب
رشته تحصیلی/ادرس: زبان و ادبیات فارسی ۱۳۱۳۰۵۸ - زبان و ادبیات فارسی ۱۳۱۳۰۷

۱۴ - مفهوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

”سررشتهٔ عمر مسند آرایان / ممدود به قدر مداحسان است“

۱. بخشندگی بیشتر، فرمانروایی بیشتر
۲. عمر بیشتر در گرو بخشندگی بیشتر
۳. خادمان درگاه پادشاه چشم انتظار بخشندگی هستند.
۴. هر چقدر حاکمی بخشنده تر باشد، دوره پادشاهی او باارزش تر است.

۱۵ - «اشراقیان» چه کسانی بودند؟

”صیقل روح است نبض صحبت اشراقیان / سینهٔ خود را مصفا ساز از یونانیان“

۱. کسانی که راه رسیدن به حقایق را استدلال و فلسفه می دانستند.
۲. کسانی بودند که دستیابی به حقایق را از راه کشف و شهود ممکن می دانستند.
۳. کسانی بودند که دستیابی به حقایق را در همنشینی با فقها می دانستند.
۴. کسانی بودند که دستیابی به حقایق را در گرو پیروی از متکلمین ممکن می دانستند.

۱۶ - کدام یک از موارد ذکر شده در مورد «بیدل دهلوی» صحیح است؟

۱. بیشتر عمر خود را در عزلت، سرگرم تفکرات عارفانه بود.
۲. شاعری مداح بود که با گرفتن صله، به مدح حاکمان عصر خود می پرداخت.
۳. اهل مشاعره با شاعران عصر خود بود و بعضاً اهل مفاخره هم بود.
۴. تمایلی به استفاده از صنایع ادبی در شعر نداشت و ساده گو بود.

۱۷ - کدام گزینه در مورد مصراع دوم بیت زیر، صحیح است؟

”جان روشن از گداز جسم می بالد به خود / می زند ناخن به دل ها ماه چون لاغر شود“

۱. ماه چون هلالی شود، باعث دلگیری انسان می شود.
۲. ماه چون هلالی شود، دل ها را بیشتر به خود جلب می کند.
۳. لاغری ماه بعد از کامل بودنش به انسان های اهل دل هشدار می دهد.
۴. ماه وقتی لاغر شود، انسان را بی قرار و مضطرب می کند.

تعداد سوالات: تستی: ۳۰ تشریحی: ۶
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶۰ تشریحی: ۶۰

عنوان درس: متون نظم (5) قسمت سوم: صائب و شاعران سبک هندی، نظم 5 بخش 5 صائب
رشته تحصیلی/اد درس: زبان و ادبیات فارسی ۱۳۱۳۰۵۸ - زبان و ادبیات فارسی ۱۳۱۳۳۰۷

۱۸- کدام یک از ابیات زیر از لحاظ معنی به آیه کریمه: «نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ» نزدیک است؟

۱. در تجلی سوختیم و چشم بینش وانشد / سخت پابرجاست جهل ما مگر طوریم ما
۲. با وجود ناتوانی سر به گردون سوده ایم / چون مه نو سرخط عجزیم و معذوریم ما
۳. پرتو خورشید جز در خاک نتوان یافتن / یک زمین و آسمان از اصل خود دوریم ما
۴. با کمال اتحاد از وصل مهجوریم ما / همچو ساغر می به لب داریم و مخموریم ما

۱۹- کدام یک از ابیات ذکر شده، با عبارت زیر از سعدی هم معنی است؟

«استعداد بی تربیت دریغ است و تربیت نامستعد ضایع»

۱. ناقصان را بیدل آسان نیست تعلیم کمال / تا دمد یک دانه چندین آبرو ریزد سحاب
۲. مادر خاک به فرزند نمی پردازد / روی در منزل و ماوای پدر باید کرد
۳. مگذر از افتادگی صائب که خورشید بلند / شبینم افتاده را در دیده ی خود جا دهد
۴. عقل کامل می شود از گرم و سرد روزگار / آب و آتش می کند صاحب برش شمشیر را

۲۰- این بیت بیان کننده چه وضعیتی است؟

“ عمرها شد بر خط پرگار ، جولان می کنیم / رفتن ما آمدن ، آمدن ها رفتن است ”

۱. تسلیم روزگار شدن
۲. تلاش و نکاپو
۳. سرگستگی و حیرت
۴. غفلت از گذر زمان

۲۱- معنای مصراع اول بیت در کدام گزینه آمده است؟

“تا نگاهی گل کند می بایدم از هم گداخت / چون حیا در مزرع حسن آبیاری کرده اند”

۱. با یک نگاه از فرط خجالت آب می شوم.
۲. وقتی انسان هیجانی شود، چهره اش مثل گل، قرمز می شود.
۳. برای رسیدن به مقصود تلاش زیادی باید کرد.
۴. برای رسیدن به وصال معشوق باید سوز و سختی را تحمل کنی.

۲۲- از دید شاعر «آئینه بدون امتیاز» چه نوع آئینه ای است؟

“جلوه ها بیرنگی و آئینه ها بی امتیاز / حیرتی دارم چرا آئینه دارم کرده اند”

۱. آئینه بدون جلا و روشنایی
۲. آئینه ای که قدرت تشخیص خوب و بد را ندارد.
۳. آئینه کوچک
۴. آئینه ای که دستگیره و پایه ندارد.

۲۳ - کدام واژه "در بیت زیر «ایهام» دارد؟

"چون آب روان پر مگذر بی خبر از خود / کز هر چه گذشتی بگذشتی مگر از خود"

۱. آب   ۲. روان   ۳. پر   ۴. خبر

۲۴ - کدام یک از گزینه ها، بیان کننده معنی بیت زیر است؟

"در بارگه عشق نه ردی نه قبولی است / ای تحفه کش هیچ تو خود را ببر از خود"

۱. در پیشگاه معشوق، عرض عشق کن، خواه معشوق بپذیرد خواه نپذیرد.
۲. در آستانه معشوق خویشتن دار باش.
۳. در آستانه عشق حیران و از خود بیخود باش.
۴. در راه عشق، جان باید باختن بپذیرند یا نپذیرند.

۲۵ - معنی مصراع اول بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

"گرد به باد رفتگان دست بلند مطلبی است / گوش به چشم کن به دل ناله جدید کرده ایم به دل"

۱. گرد و غبار حاصل از حرکت کاروان به هوا خاسته است.
۲. خاک معشوق در گذشته بارزش است.
۳. مردگان نیز حرفی برای گفتن دارند.
۴. چهره سالکان غبار گرفته، گویای حقیقت است.

۲۶ - کدام یک از ابیات ذکر شده تلمیح به سخن پیامبر اکرم (ص) دارد؟

۱. زافسوس نفس بر خود نبستم تهمت هستی / شعاعی رشته پیدا کرد بر خورشید پیچیدم
۲. به عریانی خیالم ناز چندین پیرهن دارد / سواد فقر پرورده است یکسر در شب عیدم
۳. نه آهنگی است نی سازم نه انجالی نه آغارم / به فهم خویش می نازم نمی دانم چه فهمیدم
۴. دیده ی انتظار را دام امید کرده ایم / ای قدمت به چشم ما خانه سپید کرده ایم

۲۷ - «خلاق المعانی اول» لقب کدام یک از شاعران است؟

۱. امیر خسرو دهلوی   ۲. کمال الدین اسماعیل اصفهانی
۳. بیدل دهلوی   ۴. جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی

۲۸ - در کدام یک از ابیات زیر، شاعر به شیوه «حافظ»، «طنز» به کار برده است؟

۱. جنونی کو که از قید خرد بیرون کشم پا را / کنم زنجیر پای خویشتن دامان صحرا را
۲. اگر شهرت هوس داری اسیر دام عزلت شو / که در پرواز دارد گوشه گیری دام عنقا را
۳. به بزم می پرستان محتسب خوش عزتی دارد / که چون آید به مجلس شیشه خالی می کند جا را
۴. ندارد ره به گردون روح تا باشد نفس در تن / رسایی نیست در پرواز مرغ رشته بر پا را

تعداد سوالات: تستی: ۳ تشریحی: ۶
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶ تشریحی: ۶
عنوان درس: متون نظم (5) قسمت سوم: صائب و شاعران سبک هندی، نظم 5 بخش 5 صائب
رشته تحصیلی/اد درس: زبان و ادبیات فارسی ۱۳۱۳۰۵۸ - زبان و ادبیات فارسی ۱۳۱۳۳۰۷

۲۹ - لقب کدام یک از شاعران سبک هندی «صائبی ثانی» بود؟

۱. کلیم کاشانی
۲. ناصر علی سرهندی
۳. امیر خسرو دهلوی
۴. عبدالقادر بیدل دهلوی

۳۰ - مفهوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

”اگرچه کوه غم عشق سخت سنگین است / نظر به طاقت فرهاد، سایه کمر است“

۱. عشق ناممکن ها را ممکن می کند.
۲. عشق اول آسان است و بعد دشوار می شود.
۳. تحمل بار سنگین عشق، در گرو خویشتن داری است.
۴. صبر در عشق، باعث کامیابی است.